

ἀνακωχάς, ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ρώμης ἀπήγει ἀδιαλείπτως τὴν ἐκτέλειν τοῦ ὄρου τῆς ἐνώσεως, διότι δὲν προηρθεῖτο τοσοῦτο ν' ἀνταχθῆ κατὰ τῶν Τούρκων ὅσον νὰ καθυποβῶνται ὑπὸ τὸ ἴδιον κράτος τοὺς χριστιανούς τῆς Ἀνατολῆς. Ἐν τούτοις ἡ μὲν ἐπίσημος ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως καθ' ὄλον τὸ ἀπὸ τῆς ἐν Φλωρεντία συνόδου διάστημα ἀπεδέχετο τῶντι τὴν ἔνωσιν, διότι ὀπαδοὶ αὐτῆς ὑπῆρξαν ἀμφοτέροισι οἱ ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἀναδειχθέντες οἰκουμενικοὶ πατριάρχαι, ὃ τε δηλαδὴ ἀπὸ Κυζίκου Μητροφάνης Β' καὶ ὁ Γρηγόριος Γ' ὁ Μελισσηνός, ὁ τοῦ βασιλέως Ἰωάννου Παλαιολόγου διατελέσας πνευματικός. Εἴπομιν ὁμοῦς ἤδη ὅτι πάντες οἱ ἄλλοι τῆς Ἀνατολῆς πατριάρχαι καὶ ὁ μητροπολίτης Καισαρείας διαρρήθην ἀπεδοκίμαζον τὰ ὑπὸ τοῦ Μητροφάνους πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς ἐνώσεως ἐνεργηθέντα· τῷ δὲ 1450 συνεκροτήθη ἐν τῷ ναῷ τῆς τοῦ Θεοῦ σοφίας σύνοδος τῶν τριῶν πατριαρχῶν, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων, ἔτι δὲ πολλῶν ἄλλων ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ κυριώτατος τῶν ἐν Φλωρεντία γενομένων ἀντίπαλος, ὁ Ἐφέσου Μᾶρκος ὁ Εὐγενικός, ἦτις τὸν μὲν διάδοχον τοῦ Μητροφάνους Γρηγόριον καθήρσεν, ἀνηγόρευσε δὲ ἀντ' αὐτοῦ οἰκουμενικὸν πατριάρχην τὸν ὀρθόδοξον Ἀθανάσιον Β'. Ταῦτα δὲ πάντα δὲν ἦσαν βεβαίως ἐπιτήδεια νὰ πείσωσι τὸν πάπαν εἰς τὸ νὰ δράμῃ πρὸς βοήθειαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου 1451, ὅτε ὁ Μωάμεθ Β' ἀνέλαβε τὴν τῶν Ὀσμανιδῶν ἀρχήν. Ὁ Μωάμεθ, λέγει ὁ παρὰ τοῦ ἐνετοῦ Ζορζῆ Δολφίνου παρατιθέμενος ὁμογενὴς αὐτοῦ Ἰάκωβος Λαγγούστος, ὁ Μωάμεθ εἶναι νέος 26 ἐτῶν, καλῆς κράσεως, ἀναστήματος ὑψηλοῦ μᾶλλον ἢ μετρίου, γενναῖος ἐν τοῖς ὄπλοις, τὴν ὄψιν φοβερός καὶ σπανίως γελῶν, ἀλλὰ συνετός, ἐλευθέριος, ἐπίμονος ἐν ταῖς βουλαῖς, παράτολμος ἐν παντὶ καὶ δόξης ἐραστὴς κατὰ τὸν μακεδόνα Ἀλέξανδρον. Γινώσκει τρεῖς γλώσσας, τὴν τουρκικὴν, τὴν ἑλληνικὴν, τὴν σλαυικὴν· μελετᾷ τῇ βοήθειᾳ δύο φίλων Ἰταλῶν τὴν τε ἀρχαίαν καὶ τὴν νέαν τῆς Εὐρώπης ἱστορίαν, ἀλλὰ μετ' ἐξαιρέτου εὐχαριστήσεως καὶ ἡδονῆς ἐνδιατρίβει μάλιστα περὶ τὴν γεωγραφίαν καὶ τὴν στρατιωτικὴν ἐπιστήμην, διακαῶς μὲν ὁρεγόμενος τοῦ ἀρχεῖν, ἐσκεμμένως δὲ ἀνερευῶν τὰς τῶν πραγμάτων αἰτίας. Τοιοῦτον καὶ οὕτω πεπλασμένον ἄνθρωπον εἶχομεν κατέναντι ἡμῶν ἡμεῖς οἱ χριστιανοί. Ὁ νέος σουλτάνος δὲν ἀπεκάλυπεν ἀμέσως τοὺς κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως σκοποὺς αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ὁ ἐν Ἀσίᾳ ἀρχαῖος τοῦ γένους αὐτοῦ πολέμιος, ὁ ἡγεμὼν τῆς Καραμανίας, ἅμα μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ Μουράτ, ἐνέβαλεν ἐντὸς τοῦ ὀσμανικοῦ κράτους καὶ ἐχειρῶσατο τρία φρούρια καὶ γῆν ἰκανήν, ὁ Μωάμεθ Β' προετίμησε νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς κατατροπώσεως τούτου τοῦ πολεμίου, τὸσφ μᾶλλον ὅσφ γινώσκων αὐτὸν πολλάκις ἄλλοτε μετὰ τῶν χριστιανῶν συμπράξαντα δὲν ἤθελε ν' ἀντιπερισπασθῆ πάλιν ἀπὸ τούτου τοῦ μέρους ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ μεγάλου αὐτοῦ βουλευμάτος. Ὅθεν ἐδέχθη εὐμενῶς ἐν Ἀδριανουπόλει τοὺς πρέσβεις τῶν βασιλέων τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Τραπεζοῦντος, τῶν δεσποτῶν τῆς Πελοποννήσου Θωμᾶ καὶ Δημητρίου, τῶν ἡγεμόνων Λέσβου, Χίου καὶ Ἀκαρνανίας, τῶν ἱπποτῶν Ρόδου καὶ τῶν Γενοβαίων τοῦ Γαλατᾶ· ὑπέσχετο εἰς πάντας τὴν τήρησιν τῶν ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γενομένων συνθηκῶν καὶ ἀνέλαβε νὰ πληρῶνῃ κατ' ἔτος εἰς τὸν βασιλέα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅπως πιθανώτατα ἔπραττε καὶ ὁ πατὴρ του, 300.000 ἀσπρῶν (ἦτοι 3.000 δονατάων) πρὸς συντήρησιν τοῦ Οὐρχάν, ὀσμανίδου ἡγεμονόπαιδος, ὅστις ἀδηλον ἀκριβῶς πότε καὶ τίνος ἔνεκεν εἶχε καταφύγει ἐκεῖ⁽¹⁾. Συγχρόνως

(1) Περὶ τοῦ Οὐρχάν τούτου δὲν ὑπάρχοσι σαφεῖς πληροφορίες καὶ οὔτε ὁ Χάμμερ οὔτε

